

Vzdělávací strategie k naplňování očekávaných výsledků učení klíčových kompetencí

Při práci s dětmi využíváme mnoho metod a forem vzdělávání. Mezi nejčastěji používané patří prožitkové učení, situační, kooperativní, spontánní učení (přímo i nepřímo řízené) a spontánní hra. Využíváme vlastní reálné zkušenosti, dětem jsou situace blízké a tím se učí přirozeně.

Informace o učení získáme prostřednictvím pedagogické diagnostiky a na základě vlastních prožitků se děti učí, čili konstruktivismem.

Postup učení:

1. Zjištění zájmu dětí, společné plánování činností společně s dětmi (evokace)
2. Uvědomění si jeho významu zájmu dětí v souvislosti s očekávanými výsledky učení. Na to navazuje práce s diagnostikami dětí, příprava podmínek pro vzdělávání a také uplatnění adekvátních vzdělávacích strategií
3. Prostřednictvím komunikačního kruhu (i průběžně) se ohlížíme se za učním – pomocí popisného jazyka společně vyhodnocujeme výsledky učení. Děti se inspirojí navzájem, umí se vyjádřit...(reflexe)

Klíčové kompetence k učení

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu
- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje
- Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost
- Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ Dítě je aktivním tvůrcem svého vzdělávání, je aktivní partner (společné plánování)
- ✓ Využívá při práci všechny smysly, vlastní prožitek a zkušenost
- ✓ Komunikační kruh – pravidlo respektování mluvčího
- ✓ Reflexní chvíle – co ses naučil, zjistil, dozvěděl, co tě nejvíc bavilo, s čím jsi měl potíž a jak bys příště postupoval a naopak...
- ✓ Pravidlo – nejprve to zkus to sám, když to nepůjde, popros o pomoc kamaráda a teprve nakonec požádej o pomoc učitelku
- ✓ Podpora a motivace dětí k dokončení díla, záměru...

Klíčové kompetence komunikační

- Vyjadřuje se různými způsoby
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi
- Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace
- Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává
- Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ Podpora dětí k verbálnímu i neverbálnímu vyjadřování
- ✓ Každodenní rituály v kruhu
- ✓ Reflexní aktivity a používání popisného jazyka
- ✓ Stálý přístup ke knihám, podpora rozhovoru nad knihou...
- ✓ Respekt k mluvčímu, umět počkat na chvíli, kdy mohu hovořit

Klíčové kompetence k občanství a udržitelnosti

- Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí
- Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí
- Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých
- Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji
- Přispívá k fungování společenství v MŠ
- Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ Využívání funkce hospodářů – pomoc s utíráním stolečků, přípravou svačin, zaléváním květin, krmením ptáčků...
- ✓ Tvorba a respektování společných pravidel
- ✓ Podpora dětí při samostatném řešení konfliktů, učitel pozoruje, zasahuje citlivě, pakliže aktéři sami situaci řešit nezvládají
- ✓ Intenzivní apel na samostatnost dítěte v průběhu celého dne v rámci našeho motta „Pomoz mi, abych to dokázal sám“ – oblékání, svlékání, obouvání, zouvání, mazací svačinky, sebeobslužné hygienické dovednosti, skládání věcí na hromádku před spaním, stlaní peřinky, rozložení pyžamek...

Klíčové kompetence osobnostní a sociální

- Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování a komunikaci
- Pojmenuje vlastní silné stránky
- Vyjadřuje svůj názor
- Rozlišuje vhodné a nevhodné chování
- Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého
- Projevuje důvěru v sebe sama
- Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým
- Chová se v souladu se základními společenskými pravidly

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ U dětí pěstujeme zodpovědnost za svá rozhodnutí
- ✓ Vedeme k upřímnému vyjadřování emocí, mimo jiné vlastním příkladem ve smyslu být pro ostatní čitelný, autentický
- ✓ V naší heterogenní (smíšené) třídě se učíme vzájemně jeden od druhého, mladší od staršího a naopak – kooperativními činnostmi, hrou, spoluprací, nápodobou...
- ✓ I zde má své místo společné motto „Pomoz mi, abych to dokázal sám“, čímž pěstujeme u dětí zejména sebedůvěru
- ✓ V kruhu společně řešíme závažnější druhy problémů a vzniklých situací diskuzí, popisem situace, dedukcí...sebeuvědomění, spol. pravidla, vhodné x nevhodné chování a proč...
- ✓ Podpora vyjadřování vlastního názoru
- ✓ Respekt k individualitě každého dítěte
- ✓ Účast na společenských akcích – rozsvícení ván. stromu, stužkování školáků, tématická odpoledne s rodiči
- ✓ Kulturní, společenské i sportovní akce v rámci režimu školky

Klíčové kompetence k podnikavosti a pracovní

- Přichází s vlastními nápady
- Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností
- Dokončí, co započalo
- Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi
- Oceňuje práci i úsilí druhých
- Ke změnám přistupuje jako k příležitostem
- Dokáže měnit cesty k dosažení cíle
- Organizuje a realizuje svoje činnosti
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ Využití vnitřního i venkovního polytechnického koutku
- ✓ Každá hračka, pomůcka... má své místo – respektování uvedeného pravidla uvnitř i venku
- ✓ Děti se aktivně zapojují do plánování činností svými nápady, podněty
- ✓ Spontánní hra (děti si samy hru volí a vybírají) probíhá denně od 6.15 – 8.50, venku mezi 10.15 – 11.40 a odpoledne po svačince od cca 14.20 do odchodu domů
- ✓ Podpora dětí k dokončení započaté práce, záměru
- ✓ Vedení dětí k samostatnosti - oblékání, svlékání, obouvání, zouvání, mazací svačinky, sebeobslužné hygienické dovednosti, skládání věcí na hromádku před spaním, stlaní peřinky, rozložení pyžamek...

Klíčové kompetence k řešení problémů

- Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problému
- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje
- Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli
- Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů
- Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti
- Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací
- Tvořivě pracuje s informacemi

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ Vědomá práce s chybou jako příležitostí k rozvoji a posunu
- ✓ Podpora využívání různých cest a strategií vedoucích k cíli
- ✓ Spontánní hra dětí
- ✓ Kooperace a spolupráce mezi dětmi
- ✓ Práce s knihou
- ✓ Pozorování – vodní hmyz, klíčení ze semen,
- ✓ Respekt a spoluprožívání tradic a zvyků

Klíčové kompetence kulturní

- Má povědomí o kultuře, umění a kulturním dění ve svém okolí
- Zapojuje se do tvůrčích činností
- Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty
- Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ Kulturní, společenské i sportovní akce konané v rámci provozu školky i v blízkém okolí (Postřekov, ale i Klenčí, Domažlice)
- ✓ Volně dostupné kreativní materiály k vlastní tvorbě
- ✓ Učení nápodobou jeden od druhého
- ✓ Aktivní využívání hudebních nástrojů – klavír, el. varhany, kytara, Orffovy dětské rytmické nástroje
- ✓ Poslech hudebních děl (klasické i moderní tvorby)

Klíčové kompetence digitální

- Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe
- Uplatňuje infromatické myšlení, pracuje s algoritmy
- Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplňování:

- ✓ Používání digitálních technologií ve výuce – programování, prostorová orientace
- ✓ Využívání moderních technologií v získávání informací nejen při badatelských aktivitách – aplikace k určování rostlin, ChatGPT, tablet,
- ✓ Využívání sudoku, zápisu z pozorování či „písemného“ záznamu ze zadaného úkolu, rastru k dělení podle zadání (práce s mřížkou)
- ✓ Algoritmické řazení předmětů, korálků...podle předem daných podmínek

Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost představuje soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. Schopnost porozumět textům a efektivně zpracovávat informace je základním předpokladem procesu učení. Vstřícný vztah ke čtení chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých případech je rozvoj čtenářské gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

Naplňujeme ji prostřednictvím:

- ✓ Dramatizace pohádek či příběhů, loutkové divadlo, rozmanitá divadelní představení
- ✓ Vyprávění příběhu (pohádky) podle posloupnosti děje i podle vlastní fantazie, dokončování příběhů
- ✓ Prohlížení knih kdykoliv během dne (volně přístupná knihovna), Albi knihy, pěstování péče a vztahu ke knihám
- ✓ Udržování tradice Noc s Andersenem pro předškoláky
- ✓ Denní rozhovory, sdílení zážitků (např. co jsi dělal o víkendu...)
- ✓ Hádanky, říkanky, básně, rozpočítadla
- ✓ Každodenní čtení pohádek po obědě
- ✓ Práce s obrázkovou knihou, „čtení“ podle fantazie „z obrázku“ – o co tam jde, co se asi stalo (dedukce, vyvozování příčiny a následku)
- ✓ Rozvíjení grafomotoriky a předčtenářství – správný úchop tužky, podpora kreslení a malování k uvolnění ramenního kloubu...
- ✓ Rozlišování zvuků a počáteční hlásky ve slově, rytimizace

Matematická gramotnost

Matematická gramotnost je schopnost uplatnit získané vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty při řešení nejrůznějších úkolů a životních situací s využitím matematického jazyka. Vede dítě k rozpoznání matematické situace v různých kontextech, souvislostech a životních situacích, k volbě a využívání matematického jazyka při jejich popisu, řešení a vyvození závěrů. Ukazuje dítěti smysluplnost učení a umožňuje mu zažít radost z úspěšně vyřešené situace.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji matematické gramotnosti. V některých případech je rozvoj matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

Naplňujeme jí prostřednictvím:

- ✓ Průběžné a opakující se třídění (podle dané podmínky – barva, tvar...), přiřazování, porovnávání – probíhá při hrách, jídle, v kruhu, při sestavování útvaru na procházku, při přímo i nepřímo řízené práci, při cvičení...
- ✓ Počítání v běžných denních situacích - probíhá při hrách, jídle, v kruhu, při sestavování útvaru na procházku, při přímo i nepřímo řízené práci, při cvičení...
- ✓ Hledání, co do skupiny nepatří – rozvíjení log. vztahů, pozornosti
- ✓ Skládání skládanek a puzzle, mozaiky, stavebnice
- ✓ Hry s prostorovou orientací (např. bystrozraký – na, vedle, před...)
- ✓ Orientace v rámci třídy i okolí
- ✓ Základní představa v časových pojmech – dny v týdnu, včera, dnes, probíhající měsíc, roční období
- ✓ Porovnávání délek, výšek, „měření“ metrem, provázkem...
- ✓ Praktické dovednosti při součinnosti u vaření, pečení, polytechnickém vytváření, na pískovišti, v přírodě...
- ✓ Geometrické tvary a jejich pojmenování, vnímání odlišností, vyhledávání předmětů se stejnými „znaky“
- ✓ Hry s geometrickými tvary a skládání obrazců – tangram, magnetické stavebnice, rastry...
- ✓ Pexeso, lotto, domino...
- ✓ Pohybové hry s tříděním, počtem...
- ✓ Hudební rytmus – využití dětských rytmických nástrojů